

Werk

Titel: Herbarium Amboinense, plurimas conplectens arbores, frutices, herbas, plantas ter...

Jahr: 1743

Kollektion: Zoologica

Werk Id: PPN369546733

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PID=PPN369546733> | LOG_0049

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=369546733>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

sub aqua & in paludibus quam durabilissimum esse, supra terram vero & ad solum cito putrescebat, immo multo citius Metrofidero: Expetitur porro ad manubria, & varia ligniariorum opera & instrumenta lignea, ad quos usus optime conducit, quum sit durum ac grave, atque politum admodum reddi possit.

de moeras zeer durabel was, maar boven 't water en den droogen grond raakende, verging haast, ja veel eerder dan 't Yzerhout. Voorts tot steelen, en allerhande timmer-gereedschap, dat van hout moet zyn, is het zeer bequaam, om dat het hard en swaar is, en zig glad laat werken.

Tabula Vigesima Quinta

Ramum exhibet *Nessati*.

Ubi *Litt. A.* trunci segmentum denotat, ut ejus *angulosa & irregularis forma*, ac simul *interna* conspiciatur *substantia*.

De vyf- en twintigste Plaat

Vertoont een Tak van de *Nessat-Boom*.

Alwaar *Litt. A.* een moot van den *stam* vertoont, op dat deszelfs *boekige en ongeschikte gedaante*, als mede deszelfs *inwendige substantie* gezien wert.

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM.

Morfalla.

Hujus truncus magnam cum illo *Ulassii* habet convenientiam, ejus autem rami sunt magis incurvi, nec ita regulariter extensi; Ejus cortex albicantem seu gilyum gerit colorem, tenuis est, & per lamellas facile separatur: Folia quinque simul uno ex centro proveniunt, longo infidentia petiolo forma foliorum *Capock*, inæqualis magnitudinis, horum médium octo novemque pollices longum est, superius tres cum dimidio pollices latum, ad inferiorem angustatum partem; bina posteriora tres vel tres cum dimidio pollices longa sunt, binos lata, læte viridia, paucis pertexta venis obliquis, & juxta médium nervum fulcata: Flores fructusque me hucusque latent, quum in ipsa non crescat *Amboina*.

Ejus lignum est album, solidum, tenuibus constans fibris instar albi *Caju Lassi*, fed durius, inque medullio fungosum gerens cor.

Nomen. *Morfalla* vocatur, quod quantum conjicio, est nomen *Ternatense*.

Locus. In ipsa non crescit *Amboina*, sed in insulis *Xulassensibus*, & in *Ceramæ* ora *Boreali*: Prope *Hannetello* quasdam etiam observavi arbores.

Ufus. *Xulanenses* ejus adhibent lignum ad navigia *Corre Corren* dicta, sique in *Amboina* comparari possit, elegantes ex ipso formari possent asseris ad opera feriniariorum utiles.

N. B. Huic capiti nullam inveni subjunctam figuram, quæ itaque desideratur.

XXI. HOOFDSTUK.

Morfalla-Boom.

Dezen *stam* heeft groote gelykenisse met die van *Ulassi*, dog krommer van takken, en onordentelyk uitspreyd. De *scborse* is witachtig ofte vaal, dun, en schilferig. De bladeren staan altyd vyf by malkanderen by haaren oorspronk, t'zamengevoegt op een langen steel, in de manier van *Kapok*-bladeren, van ongelyke grootte, want 't middelste is agt en negen duymen lang, van vooren derde-halve breed, en naar agteren toefmallende, de twee agterste zyn maar drie en vierde-half duymen lang, twee breed, ligt-groen, met weinige dwers ribben, en langs de middel-zenuwe een voore. Bloemen en vruchten zyn my nog onbekend, om dat by in *Amboina* zelfs niet waast.

Het hout is wit, digt, fyndradig, als het witte *Caju Lassi*, dog harder, en in de midden met een voos bert.

Naam. Men biet het *Morfalla*, zynde na giffing een *Ternataansche* naam.

Plaats. Het waast op *Amboina* zelfs niet, maar wel in de *Xulaase Eylanden*, en op *Cerams Noord-kust*. By *Hannetello* heb ik ook eenige boomen gezien.

Gebruik. De *Xulanenzen* gebruiken dit hout veel tot den *scheeps-bouw* van baare *Corre Corren* en *Chialoupen*, konde men 't in *Amboina* hebben, men zou 'er schoone planken van maaken, tot *schrynwerk* bequaam.

N. B. By dit Hoofdstuk heb ik geen figur gevonden, die derhalven hier manqueert.

